

YSA - YAPI KREDİ PORTFÖY SUADİYE SERBEST (DÖVİZ) FON

RİSK ÖLÇÜM ESASLARI

1. Fonun maruz kalabileceği riskler	1) Piyasa Riski: Piyasa riski ile borçlanmayı temsil eden finansal araçların, ortaklık paylarının, diğer menkul kıymetlerin, döviz ve dövize endeksli finansal araçlara dayalı türev sözleşmelere ilişkin taşınan pozisyonların değerinde, faiz oranları, ortaklık payı fiyatları ve döviz kurlarındaki dalgalanmalar nedeniyle meydana gelebilecek zarar riski ifade edilmektedir. Söz konusu risklerin detaylarına aşağıda yer verilmektedir: a- Faiz Oranı Riski: Fon portföyüne faize dayalı varlıkların (borçlanma aracı, ters repo vb) dahil edilmesi halinde, söz konusu varlıkların değerinde piyasalarda yaşanabilecek faiz oranları değişimleri nedeniyle oluşan riski ifade eder. b- Kur Riski: Fon portföyüne yabancı para cinsinden varlıkların dahil edilmesi halinde, döviz kurlarında meydana gelebilecek değişiklikler nedeniyle Fon'un maruz kalacağı zarar olasılığını ifade etmektedir. c- Ortaklık Payı Fiyat Riski: Fon portföyüne ortaklık payı dahil edilmesi halinde, Fon portföyünde bulunan ortaklık paylarının fiyatlarında meydana gelebilecek değişiklikler nedeniyle portföyün maruz kalacağı zarar olasılığını ifade etmektedir. ç- Kâr Payı Oranı Riski: Fon portföyüne kira sertifikası ve katılma hesabı dahil edilmesi halinde söz konusu ürünlerin sağlayacağı kira/kâr payı oranlarında yaşanabilecek dalgalanmalar nedeniyle oluşan riski ifade eder. d- Kira Sertifikası Fiyat Riski: Fon portföyüne kira sertifikası dahil edilmesi halinde, kira sertifikalarının fiyatlarında meydana gelebilecek değişiklikler nedeniyle portföyün maruz kalacağı zarar olasılığını ifade etmektedir. e- Kıymetli Maden Fiyat Riski: Fon portföyüne altın ve/veya diğer kıymetli madenler ile bunlara dayalı para ve sermaye piyasası araçları dahil edilmesi halinde, bunların fiyatlarında meydana gelebilecek değişiklikler nedeniyle portföyün maruz kalacağı zarar olasılığını ifade etmektedir. f- Emtiaya Dayalı Türev Araçlar Riski: Fon portföyüne emtiaya dayalı türev araçların dahil edilmesi halinde, söz konusu emtia değerlerinde yaşanabilecek değişimler nedeniyle oluşan riski ifade eder. 2) Karşı Taraf Riski: Karşı tarafın sözleşmeden kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmek istememesi ve/veya yerine
-------------------------------------	---

	getirememesi veya takas işlemlerinde ortaya çıkan aksaklıklar sonucunda ödemenin yapılamaması riskini ifade etmektedir. 3) Likidite Riski: Fon portföyünde bulunan finansal varlıkların istenildiği anda piyasa fiyatından nakde dönüştürülememesi halinde ortaya çıkan zarar olasılığıdır. 4) Kaldıraç Yaratan İşlem Riski: Fon portföyüne türev araç (vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri), saklı türev araç, swap sözleşmesi, varant, sertifika dahil edilmesi, ileri valörlü tahvil/bono, ileri valörlü kira sertifikası ve kıymetli maden alım işlemlerinde ve diğer herhangi bir yöntemle kaldıraç yaratan benzeri işlemlerde bulunulması halinde, başlangıç yatırımı ile başlangıç yatırımının üzerinde pozisyon alınması sebebi ile fonun başlangıç yatırımından daha yüksek zarar kaydedebilme olasılığı kaldıraç riskini ifade eder. 5) Operasyonel Risk: Operasyonel risk, fonun operasyonel süreçlerindeki aksamalar sonucunda zarar oluşması olasılığını ifade eder. Operasyonel riskin kaynakları arasında kullanılan sistemlerin yetersizliği, başarısız yönetim, personelin hatalı ya da hileli işlemleri gibi kurum içi etkenlerin yanı sıra doğal afetler, rekabet koşulları, politik rejim değişikliği gibi kurum dışı etkenler de olabilir. 6) Yoğunlaşma Riski: Belli bir varlığa ve/veya vadeye yoğun yatırım yapılması sonucu fonun bu varlığın ve vadenin içerdiği risklere maruz kalmasıdır. 7) Korelasyon Riski: Farklı finansal varlıkların piyasa koşulları altında belirli bir zaman dilimi içerisinde aynı anda değer kazanması ya da kaybetmesine paralel olarak, en az iki farklı finansal varlığın birbirleri ile olan pozitif veya negatif yönlü ilişkileri nedeniyle doğabilecek zarar ihtimalini ifade eder. 8) Yasal Risk: Fonun katılma paylarının satıldığı dönemden sonra mevzuatta ve düzenleyici otoritelerin düzenlemelerinde meydana gelebilecek değişikliklerden olumsuz etkilenmesi riskidir. 9) Yapılandırılmış Yatırım Aracı: Yapılandırılmış yatırım araçlarına yapılan yatırımın beklenmedik ve olağandışı gelişmelerin yaşanması durumlarında vade içinde veya vade sonunda tamamının kaybedilmesi mümkündür. Yapılandırılmış yatırım araçlarının dayanak varlıkları üzerine oluşturulan stratejilerin getirisinin ilgili dönemde negatif olması halinde, yatırımcı vade sonunda hiçbir gelir elde edemeyeceği gibi vade sonunda yatırımların değeri başlangıç değerinin altına düşebilir. Yapılandırılmış yatırım araçlarına yatırım yapılması halinde karşı taraf riski de mevcuttur. Yatırımcı, yapılandırılmış yatırım araçlarına ilişkin olarak şirketin kredi riskine maruz kalmakta ve bu risk ölçüsünde bir getiri beklemektedir. Yapılandırılmış yatırım araçlarında yatırımcılar ihraççının ödeme
--	---

riskini de almaktadır. Ödeme riski ile ihraççı kurumun yapılandırılmış yatırım araçlarından kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirememesi riski ifade edilmektedir. Karşı taraf riskini minimum seviyede tutabilmek adına ihraççının ve/veya varsa yatırım aracının yatırım yapılabilir seviyeye denk gelen derecelendirme notuna sahip olması koşulu aranmaktadır. Olağandışı korelasyon değişiklikleri ve olumsuz piyasa koşullarında ortaya çıkabilecek likidite sorunları yapılandırılmış yatırım araçları için önemli riskler oluşturmaktadır. Piyasa yapıcılığı olmadığı durumlarda yapılandırılmış yatırım araçlarının likidite riski üst seviyededir.

10) İhraççı Riski: Fon portföyüne alınan varlıkların ihraççısının yükümlülüklerini kısmen veya tamamen zamanında yerine getirememesi nedeniyle doğabilecek zarar ihtimalini ifade eder.

11) Açığa Satış Riski: Fon portföyü adına açığa satışı yapılan finansal araçların piyasa likiditesinin daralması sebebiyle geri alımı yapılarak iade imkanlarının azalması durumunu ifade eder.

12) Baz Riski: Fonun içinde yer alan vadeli işleme konu olan dayanak varlığın vadeli işlem fiyatı ile spot fiyatı arasındaki fiyat farklılığı değişimini ifade etmektedir. Vadeli işlem sözleşmesinde ilgili vade sonunda vadeli işlem fiyatı ile spot fiyat birbirine eşit olmaktadır. Ancak vadeli işlem sözleşmelerinde işlem yapılan tarih ile vade sonu arasında geçen zaman içerisinde vadeli fiyat ile spot fiyat teorik fiyatlamadan farklı olabilmektedir. Dolayısı ile burada Baz Değer'in sözleşme vadesi boyunca göstereceği değişim riskini ifade etmektedir.

13) Teminat Riski: Türev araçlar üzerinden alınan bir pozisyonun güvencesi olarak alınan teminatın, teminatı zorunlu haller sebebiyle likidite etmesi halinde piyasaya göre değerlendirme değerinin beklenen türev pozisyon değerini karşılayamaması veya doğrudan, teminat niteliğiyle ilgili olumsuzlukların bulunması olasılığının ortaya çıkması durumudur.

14) Opsiyon Duyarlılık Riski: Fonun içinde yer alan opsiyon sözleşmelerinin değerini etkileyen temel faktörler (fiyat oynaklığı, spot fiyat, kullanım fiyatı, vadeye kalan süre, risksiz faiz oranı, kar payı.) bulunmaktadır. Opsiyon sözleşmesinin fiyatı ile fiyata etki eden faktörler arasındaki ilişkinin ölçüsünde, sözleşme vadesi boyunca göstereceği değişim riskini ifade etmektedir. Delta, finansal kıymetin fiyatında meydana gelen bir birimlik değişim karşısında opsiyon fiyatının kaç birim değişeceğini göstermektedir. Gamma, finansal kıymetin fiyatındaki bir birim değişmeye bağlı olarak deltada meydana gelen değişimi ölçmektedir. Theta, opsiyonun vadeye kalan gün sayısındaki bir günlük değişim karşısında opsiyonun değerinde meydana gelen değişimi ölçmektedir. Vega, opsiyonun altında yer alan finansal kıymetin volatilitesinde meydana gelen bir birimlik değişimin, opsiyonun fiyatında meydana getireceği değişimi ölçmektedir. Rho, faiz

	oranındaki bir birimlik değişim karşısında opsiyonun fiyatında meydana gelecek değişimi ölçmektedir.
2. Risk ölçüm esasları	Kurucu'nun, Risk Yönetimi Çalışma Prosedürü'ne ilişkin yönetim kurulu kararı ile belirlenen risk ölçüm esasları aşağıdaki gibidir: Fonun yatırım stratejisi ile yatırım yapılan varlıkların yapısına ve risk düzeyine uygun bir risk yönetim sistemi oluşturulmuştur. Piyasa Riski: Şirket türev araçlardan kaynaklanan riskleri de içerecek şekilde, fon portföyünün içerdiği tüm piyasa risklerini kapsayan "Riske Maruz Değer" yöntemini risk ölçüm mekanizması olarak seçmiş ve risk yönetim sistemini de bu ölçüm modelini esas alarak oluşturmuştur. RMD, belirli güven aralığında ve ölçüm süresi içinde bir fon portföyünün kaybedebileceği maksimum değeri ifade etmektedir. RMD, piyasa fiyatlarındaki hareketler nedeniyle edilecek zarar limitini değil, belirli varsayımlar altındaki muhtemel zarar limitini göstermektedir. Riske Maruz Değer, günlük olarak, tek taraflı %99 güven aralığında, tarihsel gözlem yöntemi, 20 iş günü elde tutma süresi ve 2 yıllık (500 iş günü) gözlem süresi kullanılarak hesaplanır. Likidite Riski: Likidite riski hesaplamalarında portföyün içinde yer alan sermaye piyasası araçlarının tarihsel işlem hacim ortalamaları değerlendirilir. Değerlendirme sürecinde, her bir ortaklık payı için son 500 iş gününde oluşan günlük işlem hacimlerinin ortalaması ile o ortaklık payının fon portföyündeki miktarı karşılaştırılır; her bir borçlanma aracı için son 250 iş gününde, 125 iş gününde ve 20 iş gününde oluşan günlük işlem hacimlerinin ortalamasının yüksek olanı ile o borçlanma aracının fon portföyündeki miktarı karşılaştırılır. Karşı Taraf Riski: Karşı taraf riski Rehber'de belirlenen piyasaya göre ayarlama (mark to market yöntemine göre) yöntemi ile hesaplanır. Borsa dışında taraf olunan türev araç ve swap sözleşmeleri nedeniyle maruz kalınan karşı taraf riski, piyasaya göre ayarlama (mark to market) yöntemi ile hesaplanır. Diğer risk faktörlerine dair ölçümler mevzuatta, fonun bağlı olduğu şemsiye fonun içtüzüğünde ve fon yatırım stratejisinde yer alan fon sınırlamaları doğrultusunda ölçülür.

3. Kaldıraç yaratan işlemler, Fon'un kaldıraç seviyesi ve risk limitleri	Fon portföyüne kaldıraç yaratan işlemlerden; Türev Araç (Vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri, forward sözleşmeleri, futures sözleşmeleri), Saklı Türev Araç, Swap Sözleşmesi, Varant, Sertifika, İleri Valörlü Tahvil Bono İşlemleri, İleri Valörlü Kira Sertifikası ve İleri Valörlü Kıymetli Maden Alım İşlemleri, Yapılandırılmış Yatırım Araçları, Ödünç Alma ve Açığa Satış işlemleri dahil edilecektir. Fon portföyüne riskten korunma ve/veya yatırım amaçlı, fonun strateji ve risk profiline uygun olarak kaldıraçlı işlemlerle uzun/kısa pozisyon alınır. Fonun başlangıç yatırımı ile başlangıç yatırımının üzerinde pozisyon alınması sebebi ile fonun başlangıç yatırımından daha yüksek zarar kaydedebilir. Kaldıraç yaratan işlemlere ilişkin olarak araç bazında ayrı ayrı hesaplanan pozisyonların mutlak değerlerinin toplanması suretiyle ulaşılan toplam pozisyon sınırlandırılır. Kaldıraç yaratan işlemlerin içerdiği riskler ile bu işlemlerin fonun risk profiline olası etkileri Risk Yönetimi Birimi tarafından düzenli olarak izlenmektedir. Kaldıraç yaratan işlemlerden kaynaklanan riskin ölçümünde Rehber'de belirlenen esaslar çerçevesinde Mutlak RMD Yöntemi kullanılacaktır. Fon portföyünün riske maruz değeri, fon toplam değerinin %75'ini aşamaz. Kaldıraç yaratan işlemlere ilişkin olarak araç bazında ayrı ayrı hesaplanan pozisyonların mutlak değerlerinin toplanması (sum of notionals) suretiyle ulaşılan toplam pozisyonun fon toplam değerine oranına “kaldıraç” denir. Fonun kaldıraç limiti fon toplam değerinin %250'sidir. Fonun karşı taraf riski limiti %200'dür .
---	--